

C152 – LEE19

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2008-2009

12 maart 2009

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU EN NATUUR, LANDBOUW, VISSERIJ EN
PLATTELANDSBELEID EN RUIMTELIJKE ORDENING EN ONROEREND ERFGOED

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Frans Wymeersch tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het massaal afschieten van houtduiven

1

Waarnemend voorzitter: de heer Erik Matthijs

Vraag om uitleg van de heer Frans Wymeersch tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het massaal afschieten van houtduiven

De voorzitter: De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer Frans Wymeersch: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, een kleine drie weken geleden, tijdens het weekend van 21 en 22 februari, werd hier en daar massaal op houtduiven of op bosduiven geschoten. Volgens de media en andere kanalen zou dit gebeurd zijn doordat u daartoe een speciale toelating hebt gegeven. Die toelating zou niet enkel gegolden hebben voor hout- of bosduiven, maar ook voor de zogenaamde 'verwilderde' duiven – wat die dan ook mogen zijn.

Mevrouw de minister, ik had hier graag een aantal opmerkingen over gemaakt. We stellen vast dat deze 'massale' afschietactie gebeurde op een ogenblik dat de reguliere jacht op houtduiven eigenlijk nog niet gesloten was. Volgens mij bepaalt het Jachtopeningsbesluit dat de jacht op de houtduif pas sluit op 28 februari.

We hebben ook vastgesteld dat er tijdens dat weekend nogal wat reacties op de actie zijn gekomen. Er waren reacties van natuur- en vogelbeschermingsverenigingen, die er allusie op maakten dat de actie het mogelijk maakte dat 'per ongeluk' ook zogenaamde 'zeldzamere soorten' werden afgeschoten, en daarnaast heb ik ook heel veel kritiek en opmerkingen gehoord van de houders van reisduiven. Zij zitten met specifieke vragen, want vanaf half februari worden de jonge duiven immers 'uitgeleerd'. De dieren zwalpen nog in de lucht en kunnen daardoor aanzien worden als verwilderde duif of als houtduif. Van die kant is er ook heel wat kritiek gekomen op de actie, niettegenstaande het feit dat de houders van reisduiven op voorhand werden verwittigd via de gespecialiseerde media en de eigen federatie om uit voorzorgsprincipe hun dieren binnen te houden.

Toch wil ik u enkele vragen stellen over deze actie. Waarom is de toelating er gekomen? Waarom hebt u dit besluit genomen terwijl de reguliere jacht nog open was? Waarom werd juist dit tijdstip gekozen, het voorlaatste weekend van februari? Waarom werd niet geopteerd voor een later of vroeger tijdstip? Op dat ogenblik hebben de duiven reeds een broed, en dat kan gaan om eieren, maar ook al om jongen. Als de ouders worden afgeschoten, terecht of ten onrechte, heeft dat gevolgen voor het broed en ik hoop u geen tekeningetje te maken bij jonge duiven die liggen te rotten in hun nest. Wat verstaat u onder

'verwilderde duiven', want dat is volgens mij een nogal rekbaar begrip? Hebt u hieromtrent cijfers? Wat is het resultaat van deze 'afschietdag'? Werden er inderdaad andere soorten duiven, naast de hout- of bosduiven, afgeschoten? Werden er afspraken gemaakt met de met de diverse vogelbeschermingsorganisaties en met de Koninklijke Belgische Duivenliefhebbersbond (KBDB) over de modaliteiten en het tijdstip? Is dit voor herhaling vatbaar? Wordt dit een jaarlijks terugkerend gebeuren of is dit een eenmalig feit?

De voorzitter: Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw Vera Dua: Mijnheer de voorzitter, ik zou me graag bij deze vraag om uitleg aansluiten.

Ik zou met een vrij algemene bedenking willen beginnen. We hebben hier onlangs een discussie over de aalscholver gevoerd. Nu is de houtduif aan de beurt. Ik heb het gevoel dat we in Vlaanderen op een merkwaardige manier met natuurfenomenen omgaan. Dat heeft met een zekere vervreemding te maken. Als een bepaalde soort veel voorkomt en hier bepaalde effecten uit voortvloeien, hebben we blijkbaar maar één antwoord. We moeten die soort zo snel mogelijk vernietigen. In mijn ogen is dat vreemd.

Ik stel tevens vast dat we in een zeer verstoord milieu leven. Bepaalde populaties kunnen zich goed ontwikkelen en andere populaties zijn bijna verdwenen. We gunnen de natuur niet voldoende tijd om het evenwicht te herstellen. We moeten hier eens over nadenken. De vraag is of we op een goede manier met de op het terrein vastgestelde populatiedynamica omgaan.

Ik heb op de website van de Vogelbescherming Vlaanderen gelezen dat momenteel in Vlaanderen ongeveer 600.000 houtduiven worden neergeschoten. Ik vind dat ongelooflijk veel. Die jacht gebeurt niet echt op wat men een weidelijke manier noemt. Een echte jager is hier eigenlijk geen voorstander van. Die duiven worden afgeknald op de manier die in de pers is beschreven.

De specifieke maatregelen zouden in strijd zijn met de Europese Vogelrichtlijn. Uiteindelijk loopt de trekperiode van de houtduif in België van 1 februari tot 20 april. De Europese Vogelrichtlijn verbiedt dan de jacht op trekvogels.

Deze vraag om uitleg gaat over de houtduif. We hebben hier echter al discussies gevoerd over de verschrikkelijke praktijken die in Malta worden toegepast. We hebben hier resoluties goedgekeurd. We willen dat de Vlaamse Regering hiertegen protesteert. Als ik het

goed begrijp, doen we ten opzichte van de houtduif eigenlijk net hetzelfde.

Het gaat hier om een overtreding van een Europese richtlijn. Ik heb begrepen dat sommigen hiertegen stappen willen ondernemen. Ik zou dit aspect van de zaak toch even onder de aandacht willen brengen. Wat verwacht de minister op dit vlak? In welke mate gaat het hier om een overtreding?

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Mijnheer de voorzitter, ik wil me graag bij de vorige sprekers aansluiten. Ik wil evenwel enige nuance aanbrengen. Ik wil vooral aandacht voor de houtduivenproblematiek vragen. Niet enkel de natuur moet zich herstellen. De houtduif berokkent heel wat schade aan landbouwteelten. Ik heb onlangs zelf een regio bezocht die sterk door houtduiven en door groot wild wordt geteisterd. Een aantal op elkaar afgestemde maatregelen en een goed beheer zijn noodzakelijk om de schade te beperken.

Ik wil de minister dan ook vragen de maatregelen ter bescherming van de teelten te blijven ondersteunen. Misschien zijn er alternatieven voor het afschieten van de houtduiven om de door deze vogels aangerichte schade in de toekomst te beperken.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer de voorzitter, ik wil eerst de heer Wymeersch iets duidelijk maken. Ik heb nergens toelating voor gegeven. Tijdens het weekend van 21 en 22 februari 2009 heeft een samenwerkingsactie tussen de provinciale overheden, de jachtsector en de landbouwsector plaatsgevonden. Die actie is binnen de krijtlijnen van de jachtwetgeving georganiseerd. Dit is sowieso toegelaten. Ik heb hier geen toelating voor gegeven. Men heeft me wel om toelating gevraagd. Men heeft me gevraagd om hieraan mee te werken en om de actie te ondersteunen in onze eigen domeinen. Ik heb daar “neen” op geantwoord. Er werd dus geen toelating gegeven. Wel is het zo dat de actie mogelijk is binnen de bestaande jachtreglementering.

Mevrouw Dua, u vraagt of ik niet in overtreding ben met de Europese regelgeving. Ik heb dat laten afdichten door mijn administratie. En men – want dit is geen actie van ons – is met de actie, aldus het advies van mijn administratie, niet in overtreding met de Europese regelgeving. Houtduiven zijn blijkbaar maar halve trekvogels of zelfs geen trekvogels, maar daarover kunt u meer informatie krijgen van mijn kabinetsadviseur, ik ben geen specialist ter zake.

Mijnheer Wymeersch, de actie vond inderdaad plaats binnen de periode dat de houtduif nog kan en mag worden bejaagd. Het is zo dat een aantal groepen tot de conclusie

zijn gekomen dat dat noodzakelijk is. Het is trouwens de tweede keer dat dit gebeurde, want ook vorig jaar vond een dergelijke actie plaats.

Mevrouw Rombouts, de houtduiven richten inderdaad vrij veel schade aan, en dus zoekt men naar mogelijkheden om de populatie in te perken en blijkbaar was dat daar het ideale moment voor. Hierdoor zou er in de zomer veel minder schade worden berokkend.

Het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) heeft zoals steeds controles uitgevoerd. Net zomin als men mij toelating diende te vragen – en voor onze eigen domeinen heb ik geweigerd, want ik ben hier absoluut geen fan van – had ik ook niet de ruimte om de actie te verbieden of aan bepaalde voorwaarden te onderwerpen. Wel heb ik aan de mensen van het agentschap de opdracht gegeven om, zoals steeds, controles uit te voeren, en dat is gebeurd volgens de modaliteiten van het handhavingsplan van het agentschap. Er werden geen calamiteiten of overtredingen vastgesteld tijdens dat weekend.

Mevrouw Rombouts, u pleit voor een algemene aanpak omdat de houtduiven een probleem vormen. Dat klopt. We stellen vast dat we met de regelgeving zoals ze vroeger bestond, en we hebben nu een nieuw jachtregelgeving, tegen onze limieten botsen. Enerzijds is er de schade, die is belangrijk en we moeten er rekening mee houden. Anderzijds moeten we ons afvragen of massaal op de duiven schieten wel de oplossing is – ik denk hierbij ook aan de randbemerkingen van de heer Wymeersch. Tijdens een volgende legislatuur moeten we daarom proberen om een soort duivenplan op te stellen. Dat klinkt misschien bijzonder, maar ik denk aan een duivenplan dat alles in kaart brengt en waarin ook een evenwicht wordt gevonden tussen de noodzakelijkheid van een populatie, een populatie die het recht heeft om zich te ontwikkelen, en het inperken van de negatieve effecten ervan.

Het Soortenbesluit, waar we nu toch al een hele tijd mee bezig zijn en dat vorige vrijdag voor de eerste keer werd vastgesteld op de Vlaamse Regering, moet een genuanceerde benadering mogelijk maken. We kunnen er alle soorten mee benaderen en we kunnen ermee, complementair aan de jachtwetgeving, extra maatregelen treffen. In de komende periode kunnen we de duiven bekijken in dat Soortenbesluit. Dat zal sowieso ook gebeuren voor de aalscholver, want dat is geen jachtwild: er kan niet op gejaagd worden en dus moeten we de problemen via het Soortenbesluit oplossen.

Ik erken dus dat er een probleem is dat in de toekomst via een algemeen plan moet worden opgelost.

De voorzitter: De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer Frans Wymeersch: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Het is al een hele

verduidelijking dat u geen expliciete toelating hebt gegeven en dat zo'n toelating zelfs niet nodig was om tot de actie over te gaan.

Ik heb toch nog een aantal bedenkingen, want er zijn een aantal vragen onbeantwoord gebleven. Ik ben het er volmondig mee eens dat er in sommige gebieden een echte overpopulatie is van deze vogelsoorten en dat daar maatregelen tegen moeten worden genomen. Ik stel ook vast dat niettegenstaande de jacht nog open is tot 28 februari, het voor de jagers blijkbaar minder lucratief is om op houtduiven te schieten dan op andere wildsoorten die op dat ogenblik ook nog bejaagbaar zijn, en dat met alle gevolgen van dien.

Aangezien een aantal maatregelen zich opdringen, zetten de betrokkenen samen een dergelijke actie op het getouw. Ik vind dit enigszins begrijpelijk. Een aantal mensen, waaronder ikzelf, vinden het tijdstip slecht gekozen. Iedereen kan in de natuur vaststellen dat er tijdens vroege lentes, wat dit jaar het geval niet is, al broedsels van deze vogelsoort zijn. Dit heeft allerlei gevolgen. Ik houd van de jacht. Ik houd ook van vogels. Niets is zo wreed als jonge vogels in een nest te laten verkommeren. Indien er in de toekomst nog dergelijke acties, waarvoor al dan niet een toelating moet worden gevraagd, zouden volgen, zouden de organiserende verenigingen de suggestie moeten krijgen die acties een aantal weken eerder te laten plaatsvinden.

Ik wil nog een bijkomende vraag stellen. Ook de verwilderde duiven vormen een probleem. Dit heeft niets met de houtduiven op zich te maken. De verwilderde duiven zijn niet enkel op het platteland te vinden, vaak tieren ze welig in onze steden en gemeenten. Heel wat gemeentebesturen zitten met de handen in het haar. Ik verwacht vandaag geen antwoord op de vraag hoe we dit kunnen aanpakken. De verschillende diensten zouden gecoördineerd moeten nagaan hoe we dit probleem kunnen oplossen.

Tot slot wil ik nog even vermelden dat de houtduif in onze streken volgens mij geen trekvogel is.

De voorzitter: Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw Vera Dua: Mevrouw de minister, weet u of al dan niet een klacht is ingediend? Op de website van Vogelbescherming Vlaanderen staat dit alvast aangekondigd. De Europese Commissie moet dan maar beslissen of de houtduif al dan niet een trekvogel is.

Mijnheer Wymeersch, wat is overpopulatie? Zonder houtduiven zou Vlaanderen een stuk armer zijn. Dit is een relatief begrip. Ik ben veeleer voorstander van een goede compensatieregeling voor de landbouwers die schade ondervinden dan van de plotse organisatie van massale verdelgingscampagnes.

De verwilderde duiven vormen vooral in het stedelijk milieu een probleem. Ik weet dat in Gent een reglement van kracht is dat het voeren op openbare plaatsen verbiedt. Ik denk dat in andere steden soortgelijke reglementen zijn uitgevaardigd. We moeten ervoor zorgen dat we die duiven niet in de watten leggen. De duiven in onze steden zijn soms zo dik dat ze haast omvallen. Dit is het gevolg van het feit dat ze te veel worden gevoederd. Ze veroorzaken vooral schade aan gebouwen. Het overmatig voeren is op zich ook een verstoring van het evenwicht. Ik kan begrijpen dat dit wordt verboden. Indien we die duiven in het stedelijk milieu allemaal zouden afknallen, zouden de mensen fel protesteren. De liefde voor vogels mag niet worden onderschat en is gelukkig bij een groot gedeelte van de bevolking aanwezig.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Ik dank de minister voor haar antwoord. Ik vind het belangrijk dat we het probleem erkennen.

Op langere termijn moeten we een plan uitwerken. We moeten nagaan welke verschillende maatregelen we kunnen treffen. Een van die maatregelen betreft de compensatieregeling voor landbouwers die schade hebben geleden. Indien een landbouwer groentegewassen voor menselijke consumptie op zijn velden zet en die gewassen worden door duiven aangevallen, kan hij zich afvragen voor wie eigenlijk produceert.

We moeten zeker eens over de definitie van overpopulatie nadenken. Op sommige openbare plaatsen mogen duiven niet worden gevoederd. Volgens mij zijn velden ook openbare plaatsen. Dit zijn rekbare begrippen.

We stellen vast dat er effectief een aantal problemen zijn. Ik ondersteun het voornemen van de minister. We moeten een plan uitwerken om die problemen op te lossen.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Ik heb nog een paar reacties op de opmerkingen die werden gemaakt. Wat de klacht betreft, is het enige wat ik kan doen – en dat is ook mijn zorgvuldigheidsverplichting – advies vragen aan mijn administratie. Ik heb een heel duidelijk advies gekregen, inclusief uitleg. Wat Europa moet doen, is een andere zaak, ik ben Europa niet – gelukkig maar.

Wat de populatie betreft, heeft men mij gemeld dat er 1,6 miljoen houtduiven zijn. Als we die allemaal loslaten op het voedsel dat ze graag eten, zoals kolen, dan kunnen ze aanzienlijke schade berokkenen. Een goede schaderegeling is één zaak en kost heel veel, maar we moeten ook naar een evenwicht zoeken, vandaar het duivenplan.

Mijnheer Wymeersch, u had het over verwilderde duiven. Een voederverbod is goed: ik kan er perfect mee leven dat mensen geen eten mogen geven aan duiven. In het buitenland lopen een aantal interessante projectjes waarbij de stad de voederverantwoordelijkheid op zich neemt. Men probeert alle duiven te concentreren op een bepaalde plaats in de stad, men geeft ze eten waardoor ze geen zin meer hebben om andere capriolen te maken en men neemt de eieren weg en vervangt ze door nep-exemplaren. Deze techniek wordt in een aantal grote steden in buurlanden gebruikt en heeft wel wat succes. Op die manier moet niet op de dieren worden geschoten, maar wordt de populatie toch ingedijkt.

Misschien moeten we dit goed opvolgen. Ik meen dat Kortrijk zich voorneemt om dit uit te proberen. Het effect van dergelijke proefprojecten moet goed bekeken worden, want ze zouden een oplossing kunnen zijn voor het probleem. Het heeft geen zin om iedereen in zijn hof de dieren te laten voederen. Het verbod is dus een goede zaak, maar de dieren concentreren en de eieren weg nemen, kan een overprocreatie tegengaan.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
